

nieuws BRIEF

Nummer 8, tweede jaargang, december 1997

Inhoud

- 1 Interview:** Drie milieuableidenden over het stimuleren van afval- en emissiepreventie
- 3 De Winkel over:** Wakker schudden
- 4 Helpdesk:** Vier vragen aan de helpdesk Planning 8.40 amvb's
- 6 KWS 2000:** Meubeldagen succesvol
Rapporten verschenen
- 7 KWS 2000:** Naverbranding bij coilcoating
Tweede Kamer: OPS verder aanpakken
KWS 2000/NeR-voorlichting voorziet in behoefte
- 8 NeR:** Eerste resultaten NeR-evaluatie
Model luchtvervuiling
Crematoria
Energie: Basiscursus Energie in de milieuvergunning
Drie nieuwe informatiebladen
- 9 Bodem:** Voorlichtingsdagen NRB
Asbest: 242 vragen over asbest
- 10 Sdt/ALARA:** Pilotproject
Landbouw: Wijziging besluit melkveehouderijen
- 11 FO-Industrie:** Evaluatie grafische MBO
- 12 Agenda**
Pont opent InfoMil website
Wat is InfoMil?
Colofon

Afval- en emissiepreventie: "De snacks voor een milieuman"

Een actieve houding om afval en emissies te beperken, dat eist de Wet milieubeheer van bedrijven. Om die opstelling in de hand te werken, is onder meer het project 'Ervaringen met preventie via regulering' opgezet. Lukt het milieuableidenden een beetje om bedrijven aan te zetten tot de nodige preventiemaatregelen?

Sjoerd Le Noble, Edwin de Roij en Henk Zwiers (Foto: Rob Niemantsverdriet)

Aan tafel zitten drie ambtenaren die zich in hun dagelijks werk met afval- en emissiepreventie bezighouden. Sjoerd Le Noble werkt bij het bureau Vergunningen en Milieuzorg van de Provincie Utrecht. Hij heeft als vergunningverlener vooral te maken met afvalverwerkende bedrijven, betoncentrales en gemeentewerven. "Bedrijven staan niet altijd te trappelen om een onderzoek naar preventiemogelijkheden." Edwin de Roij, milieu-inspecteur van de gemeente Haarlem, controleert vergunningen. "Over afvalpreventie overleg ik vooral met 'categorie D'-bedrijven, die vaak onder meerdere typen milieuwetgeving vallen, zoals farmaceutische bedrijven, een fabri-

kant van verpakkingsmaterialen en een cacaoverwerkend bedrijf. Haarlem is een gemeente met een flink aantal grotere bedrijven die net nog onder het bevoegd gezag van de gemeente vallen." Henk Zwiers is milieuableider bij het intergemeentelijk samenwerkingsverband regio IJssel-Vecht in Overijssel, waar 21 gemeenten onder vallen. "Wij behandelen de aanvraag voor de grotere bedrijven: categorie 3 en 4 en de A-inrichtingen. Wij stellen de vergunningvoorschriften en de considerans op, daarna handelt de gemeente de procedure verder af. Ook zijn wij belast met controle van de grotere bedrijven en de rapportage daarover aan de gemeente."

Edwin de Roij (Foto: Rob Niemantsverdriet)

“Na een geslaagd preventie-overleg denk ik vaak: hier wordt het milieu beter van.”

Registratie en onderzoek

Hoe werken jullie met preventie via regulering?

De Roij: “Binnen onze afdeling milieuzaken proberen we al langer invulling te geven aan de verruimde reikwijdte van de Wet milieubeheer; dat gebeurt vooral wanneer revisie- en oprichtingsvergunningen en ambtshalve wijzigingen aan de orde zijn. De laatste jaren nemen we steeds meer voorschriften voor preventie op; vaak gaat het om een energiebesparingsonderzoek. Sinds de Leidraad van InfoMil bestaat, gebruiken we die, samen met de *Voorlopige handreiking energiebesparing in de milieuvergunning voor niet-MJA-bedrijven*. Zeker de nieuwe vergunningen leiden nogal eens tot discussies met bedrijven. Die hebben vaak moeite met de bepaling van het preventiepotentieel en vragen zich af of je zo’n onderzoek mag voorschrijven. Om iedereen op één lijn te krijgen is begin dit jaar een proefproject opgezet. Alle betrokken ambtenaren hebben een training gekregen om preventie via regulering op te pakken. Daarna zijn bedrijven geselecteerd: grotere en kleinere, bedrijven met een positieve houding en andere waarvan weerstand werd verwacht. Een goede dwarsdoorsnede dus. Eerst hebben we daar toegelicht wat preventie precies is, om draagvlak te krijgen; alles wat je met overtuigen kunt bereiken, is meegenomen. Dat had wisselend succes, sommige bedrijven wilden zelf wel aan het werk gaan, andere helemaal niet. De resultaten van het project worden nu geëvalueerd; op basis daarvan bepalen we het beleid. De eerste uitkomsten zijn: a. het kost heel veel tijd, en b. het

vrijwillige spoor levert maar beperkt resultaat op; bedrijven staan niet te springen. Toch gaan we door in zowel het regulerende als het vrijwillige spoor; we willen de bedrijven waar echt iets te halen valt met voorrang aanpakken via de vergunning.” Le Noble: “Wij werken al een tijdje met een registratieverplichting. Dat is onze eerste stap: inzichtelijk maken hoeveel afval er vrijkomt en hoeveel energie er gebruikt wordt. Bedrijven weten daar minder van dan je zou verwachten. Ze vergeten vaak een deel van de kosten mee te tellen, zoals van de uitval van producten die al veel bewerkingen ondergaan hebben. Als het lukt om een bedrijf te laten inzien wat de kosten zijn en hoeveel ze daar op kunnen besparen, heb je een sterk argument. Voorbeeldprojecten werken ook goed.” Zwiers: “Ook wij hebben de registratieplicht ingevoerd. Er zijn bij ons nog geen afvalpreventieonderzoeken voorgeschreven, wel energieonderzoeken. De Handreiking energiebesparing heeft daar een goede vuistregel voor: zit een bedrijf boven een ton aan energiekosten, dan is het redelijk een onderzoek te laten uitvoeren. Uit de Leidraad gebruiken we de checklist. Als je de cijfers bekijkt en je ogen goed de kost geeft, weet je wel ongeveer welke bedrijven het eerste in aanmerking komen voor afvalpreventie; afvalcontainers en morsverliezen op de werkvloer bijvoorbeeld zeggen wel wat. Bij vooroverleg verzamelen we informatie: wat heb je aan preventie gedaan en wat wil je nog doen. Liefst regelen we zoveel mogelijk vrijwillig; we wijzen bedrijven op wat ze redelijkerwijs kunnen besparen en confronteren ze met cijfers en proefprojecten bij vergelijkbare bedrijven. Dat heeft wel overtuigingskracht.”

Stimuleren of reguleren?

Heb je een tip voor overheden om met preventie aan de slag te gaan?

De Roij: “Ga het gewoon doen, en wees niet bang dat je wordt teruggefloten. Ook niet als je het regulerende spoor volgt. Volgens een uitspraak van de Raad van State heeft de overheid alle recht om een onderzoek te verlangen van een bedrijf dat in de aanvraag niet kan aangeven welke maatregelen zijn onderzocht en getroffen.” Zwiers: “Wij bekijken per geval of we een preventieonderzoek voorschrijven. Als het me lukt om een bedrijf zelf aan preventie te laten werken, dan heeft dat een groter effect dan wanneer je het via de vergunning afdwingt. Als een bedrijf tegen heug

en meug een onderzoek laat uitvoeren en onvoldoende gegevens aanlevert, zegt zo’n onderzoek me niks.”

De Roij: “Bedrijven zijn vaak niet gewend om over preventie na te denken. Ik ken een bedrijf dat verplicht werd een onderzoek te laten uitvoeren. Ze vonden daar dat ze al heel wat gedaan hadden, maar uit het onderzoek kwamen toch opties waar ze zelf niet opgekomen waren. Achteraf ervaren ze het dan toch als positief, al is het natuurlijk beter als een bedrijf uit eigen beweging handelt. Toch moet de overheid niet te voorzichtig zijn. Ik bedoel niet dat je rücksichtslos de checklist moet hanteren - er komt zo’n score uit, dus u gaat aan de gang - maar als je denkt dat er echt iets te halen is, moet je op je strepen gaan staan.” Le Noble: “In zo’n geval moet het toch makkelijk zijn een bedrijf te overtuigen?” De Roij: “Dat valt tegen. Stel dat er uit een energiebesparingsonderzoek dertig opties voor maatregelen naar voren komen, dan moeten die vergeleken worden. Een bedrijf is ook bij een terugverdientijd van een jaar niet altijd bereid de investering te doen als die niet past in het bedrijfsplan. Ook een

Henk Zwiers (Foto: Rob Niemantsverdriet)

“Je hebt bedrijven wat te bieden, dat verbetert de relatie aanmerkelijk.”

bedrijf dat weet dat het de investering van een nieuwe stookinstallatie na twee jaar terugverdient, plaatst die installatie niet altijd, bijvoorbeeld omdat het bedrijf even plat moet.”

Le Noble: “Je kunt ook na zo’n onderzoek niet zomaar tegen een bedrijf zeggen: vervang die installatie maar. Je zult toch weer moeten gaan praten, want je kunt hen niet verplichten de hele bedrijfsvoering te veranderen.”

Zwiers: “Een vervolg kan ook een haalbaarheidsonderzoek zijn.”

Sjoerd Le Noble (Foto: Rob Niemantsverdriet)

“Laat een bedrijf zien wat het kan besparen, dan heb je een sterk argument.”

Meerwaarde

Wat zijn de leuke dingen aan het reguleren van de preventie?

Zwiers: “De duidelijke besparing die dat oplevert.”

De Roij: “Het in overleg met een bedrijf onderzoeken van preventiemogelijkheden geeft meer diepgang aan mijn werk. Je krijgt meer de rol van adviseur, zonder dat je overigens aan je verantwoordelijkheden voorbij moet gaan. Na een geslaagd overleg over preventie denk ik vaak: hier wordt het milieu echt beter van. Dit zijn de snacks voor een milieuman.”

Zwiers: “Voorheen voerde je de controle uit op de bonnen, om te kijken of de afvoergegevens kloppen. Nu praat je daar met een bedrijf anders over: je voert wel netjes af, maar kan het ook minder, kun je een deel van dat afval niet voorkomen? De ondernemer heeft minder snel dan vroeger de houding van: o jee, daar heb je de man met de pet weer. Ze kunnen ook wat aan je hebben, dat verbetert je relatie met een bedrijf aanmerkelijk.”

Le Noble: “Je bent bezig met milieu in brede zin. Toch merk ik soms dat bedrijven door dat meedenken een beetje achteroverleunen en denken: doen jullie het werk maar. Het is natuurlijk wel de bedoeling dat zij hun eigen verantwoordelijkheid nemen en zo nodig een externe deskundige aantrekken.”

Hoe zien jullie de mogelijkheden van preventie in de toekomst?

De Roij: “Heel veel gemeentes hebben helaas nog een achterstand. Niet zozeer in de vergunningverlening, maar wel bij de uitvoering van de handhaving, ook al zijn er de laatste jaren bergen werk verzet.

Preventie zal daar nog weinig aandacht hebben. Aan de andere kant hebben nog niet alle bedrijven het minimumniveau van milieutechnische voorzieningen. Die moeten eerst nog in het regulerende spoor naar dat niveau geleid worden. Toch moet je met preventie aan de slag. Je kunt je als gemeente beter concentreren op een beperkt aantal bedrijven, voordat je in de breedte gaat proberen preventie af te dwingen om niet te blijven steken.”

Le Noble: “In de nieuwe amvb’s is de registratieplicht al opgenomen. Daarmee kun je de belangrijkste bedrijven er direct uitpikken en die laten zien wat er te verdienen valt. Je kunt zo in ieder geval vast interesse wekken voor het onderwerp.”

De Roij: “Dat is stap een, stap twee is afdwingen. Daarvoor moet je een onderbouwde beleidskeuze maken. Milieu is niet meer ‘hot’ op de politieke agenda; je kunt niet meer aankomen met de mededeling dat je iets moet doen omdat het goed is voor het milieu. Je moet accepteren dat je in een krachtenveld zit en moet vechten voor het milieubelang.”

Heb je nog tips voor een collega die zegt geen tijd te hebben voor preventie?

Zwiers: “Stel prioriteiten en doe eventueel een controle minder. Het lukt mij tot nu toe redelijk om preventie in te passen binnen de tijd van de kentallen, maar omdat je in de Wm met steeds meer aspecten rekening moet houden, wordt dat wel moeilijker.”

Le Noble: “Kijk in ieder geval per vergunning wat het belangrijkste milieueffect is van het bedrijf.”

De Roij: “In Haarlem hebben we de beleidskeuze gemaakt om uren vrij te maken voor preventie. Dat is des te meer nodig als de VOGM-regeling afloopt. Het is een hele kromme discussie geworden, omdat in de kentallen veel items niet worden meegenomen. De kentallen zijn bovendien gebaseerd op een beheersfase, en dat is bij veel gemeenten nog geen reële situatie. Ik vind dat je die kentallen moet loslaten.”

29 januari: Landelijke Preventiedag

Op 29 januari 1998 organiseert InfoMil in de Reehorst in Ede een dag die in het teken staat van het uitwisselen van praktijkervaringen rond de regulering van preventie. In workshops wordt ingegaan op het opzetten van een preventiebeleid, preventie en handhaving, preventie en vergunningverlening, branchegerichte aanpak, preventie en amvb’s, preventie in relatie tot de Wvo, vergunning op hoofdlijnen enzovoort.

De Winkel over:

Wakker schudden

Een paar maanden terug hoorde ik dat de leges in 1998 worden afgeschaft. Het bleef opmerkelijk stil in vergunningenland. Veel stiller dan tien jaar geleden, toen de 2a-amvb’s werden gelanceerd. ‘Pure broodroof’, klonk het toen. Toegegeven, er zijn niet veel melkkoeien meer over. Maar met een beetje geluk stuitte je nog wel eens op een potentieel vervuiler waar door het bepalen van het aantal pompen en de hoogte van het hekwerk nog een aardige grijpstuiver te verdienen viel.

Hoe moet het nu verder met het milieu? Was geldelijk gewin niet de enige drijfveer om nog eens kritisch naar een bedrijf te kijken? Natuurlijk, er komt compensatie. Maar wie garandeert dat dat geld straks daadwerkelijk ten goede komt aan de kwaliteit van de milieuvergunning?

Zo verwordt het oude handwerk van vergunningverlening tot confectie. ALARA komt straks uit een boekje. Locatiespecifiek maatwerk, nadere eisen bij een MDW-amvb, innovatie door prikkeling: het zal allemaal uitsterven. Nadenken kost namelijk meer tijd dan gemiddeld, en dat wordt financieel niet gedekt.

Willen we de vergunningdruk toch behouden en zo meehelpen de nationale milieudoelstellingen te verwezenlijken, dan zullen we onze tijd effectief moeten besteden. Het enige wat werkelijk perspectief biedt, is dat vergunningverleners beter gaan communiceren. Niet alleen over technische mogelijkheden, maar ook over het ‘waarom’ en het ‘hoe ver’ van maatregelen. Maar dan moet ook de schakelfunctie van InfoMil worden verbeterd. Willen vergunningverleners bij InfoMil te rade kunnen gaan, dan zullen zij er zelf voor moeten zorgen dat hun praktijkkennis bij InfoMil terecht komt. Zou het afschaffen van de leges de vergunningverlener kunnen wakkerschudden?

Klaas de Winkel,
informatiemanager InfoMil

Vier vragen aan de helpdesk

Ook in de afgelopen maanden wisten veel klanten van InfoMil de helpdesk weer te vinden. Hieronder gaan we in op vier van de gestelde vragen.

Bestuurlijk-juridische zaken

Wij willen in het kader van een amvb een nadere eis opleggen. Wat is hiervoor de procedure en moeten wij zo'n besluit publiceren?

Gemeenten mogen de procedure voor het opleggen van een nadere eis zelf kiezen. Meestal wordt voor de 'gewone' beschikingsprocedure uit de AWB gekozen (beschikking nemen, mogelijkheid van bezwaar bij B&W, beroep bij de Raad van

State), maar men kan ook kiezen voor de uitgebreide procedure. Bij de beschikking kunt u aangeven of is gekozen voor artikel 3.4 of 3.5 AWB. Publiceren moet alleen als dat in het Besluit zelf staat aangegeven (dat is overigens meestal het geval). Zie ook artikel 8.42, lid 1 Wm.

Landbouw

Een veehouderij ligt op meer dan 3000 meter van verzuring gevoelig gebied.

Kan op grond van het ALARA-beginsel (zoals opgenomen in artikel 8.11 derde lid van de Wet milieubeheer) een 'Groen-labelstal' geëist worden?

Nee. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vindt dat de Interimwet ammoniak en veehouderij (lav) het enige toetsingskader is voor de ammoniakproblematiek van veehouderijen. Als een voor verzuring gevoelig gebied meer dan 3000 meter van de veehouderij verwijderd is, kan de depositie op dat gebied niet meer berekend worden aan de hand van de uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij, die hoort bij de lav. Kan een bedrijf voldoen aan de depositiewaarden die bij of krachtens de lav gesteld zijn, dan biedt de Wet milieubeheer geen grondslag voor het aan de vergunning verbinden van extra voorwaarden met betrekking tot de ammoniakproblematiek (zoals bijvoorbeeld de eis om een Groen Labelstal toe te passen). Jurisprudentie: ABRvS, 18 november 1994, n.r G05.93.2718 (Denekamp).

Bodem

Bij onze Actie Tankslag komen we regelmatig tanks tegen die helemaal niet of niet volgens de huidige maatstaven buiten gebruik zijn gesteld. Hoe kunnen we hiermee omgaan?

Op 1 maart 1993 is het Besluit Opslaan in Ondergrondse Tanks (BOOT) van kracht geworden. Vanaf die datum moeten ondergrondse tanks die buiten bedrijf worden gesteld (conform Bijlage VI van BOOT) door een bedrijf dat door het KIWA erkend is worden gereinigd en vervolgens worden verwijderd of gevuld met goedgekeurd materiaal. Na afloop ontvangt de tank-eigenaar een tank-saneringscertificaat. Ten aanzien van tanks die voor 1 maart 1993 buiten bedrijf zijn gesteld, maar die nog ongebruikt of met een andere bestemming in de bodem liggen, gelden (op grond van artikel 18.3 van BOOT) per 1 maart 1998 dezelfde verplichtingen.

Voor tanks die voor 1 maart 1993 op een of andere wijze onklaar zijn gemaakt, is vrijwel nooit een volledig certificaat afgegeven. Als dat door het bevoegd gezag nodig wordt geacht, kunnen ten aanzien van deze tanks (op grond van artikel 18.5 van BOOT) nadere eisen worden gesteld. Die moeten de bescherming van de bodem beogen en overeenkomen met de eisen in bijlage VI van BOOT. Ten behoeve van de omgang met reeds onklaar gemaakte tanks zijn door het KIWA beoordelingsrichtlijnen

Het Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven treedt waarschijnlijk eind 1998 in werking

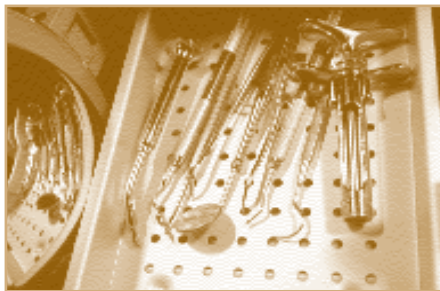
Planning 8.40 amvb's

Een overzicht van de planning van 8.40 amvb's voor de MDW-operatie (data onder voorbehoud; vertraging is niet uitgesloten):

- Besluit tandartspraktijken Milieubeheer. In Staatsblad geplaatst op 25 november 1997 (nr. 531).
- Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen. Plaatsing Staatsblad: maart 1998 (ontwerpbesluit Staatscourant 134, 16 juli 1996).
- Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven. Plaatsing Staatsblad: september 1998 (ontwerpbesluit Staatscourant 114, 20 juni 1996).
- Besluit woon- en verblijfsgebouwen. Plaatsing Staatsblad: augustus 1998 (ontwerpbesluit Staatscourant 73, 16 april 1997).
- Besluit opslag vaste mest. Plaatsing Staatsblad: eerste kwartaal 1999.

Van de volgende ontwerpbesluiten is het de bedoeling dat ze een jaar na publicatie in de Staatscourant in werking treden:

- Jachthavens. Staatscourant: januari 1998.
- Opslag- en transportbedrijven. Staatscourant: januari 1998.
- Textielreinigingsbedrijven. Staatscourant: januari 1998.
- Inrichtingen voor motorvoertuigen. Staatscourant: februari 1998.
- Bouw- en houtbedrijven. Staatscourant: februari 1998.
- Voorzieningen en installaties. Staatscourant: maart 1998.
- Tankstations. Staatscourant: april 1998.
- LPG-Tankstations. Staatscourant: april 1998.
- Glastuinbouw. Staatscourant: derde kwartaal 1998
- Mestbassins. Staatscourant: derde kwartaal 1998
- Melkrundveehouderij/Akkerbouw. Staatscourant: derde kwartaal 1998
- Loonwerkbedrijven. Opstellen eerste versie gestart.
- Kleinschalig houden van dieren. Voorstudie naar haalbaarheid loopt.

Het Besluit tandartspraktijken Milieubeheer is op 25 november 1997 in werking getreden

(BRL) opgesteld. Voor hersanering van HBO- en dieseltanks is dat BRL 902, voor tanks met benzine, petroleum, afgewerkte olie en dergelijke BRL 904. Wordt de tank volgens deze richtlijnen uiteindelijk alsnog goedgekeurd, dan wordt een certificaat afgegeven, dat gelijk mag worden gesteld aan een saneringscertificaat als bedoeld in BOOT. Een herkeuringsonderzoek (en dus niet de hersanering zelf) kost ongeveer f 700,- en moet ook door een KIWA-erkend bedrijf worden uitgevoerd. Voor het treffen van aanvullende maatregelen bij particuliere tanks die in het verleden al onklaar

zijn gemaakt (de zogeheten 'dubbelgepakten'), is onder specifieke voorwaarden een financiële tegemoetkoming mogelijk. Die wordt verstrekt door de gemeente, die de kosten weer kan declareren bij VROM (zie brief VROM, kenmerk DBO/97551154, oktober 1997).

Energie

Een aardewerkfabriek krijgt een nieuwe milieuvergunning, maar blijkt niet te zijn toegetreden tot de mja met de fijnkeramische industrie, terwijl dat wel mogelijk was. Hoe kan ik het bedrijf het beste aanpakken?

Een mja is een overeenkomst naar burgerlijk recht tussen EZ, de branche en Novem. Toetreding heeft voordelen voor bedrijf en bevoegd gezag, maar is niet af te dwingen. Stel het bedrijf voor de keuze om alsnog toe te treden.

Doet het bedrijf dat wel: vraag een toetredingsbrief en op een nader te bepalen termijn een lijst met te treffen maatregelen (bedrijfsenergieplan: BEP) en goedkeuring daarvan door Novem. De gegevens van

het onderzoek dat het bedrijf in het kader van de mja moet doen (energiebesparingsplan: EBP) zijn voor derden niet beschikbaar. In de vergunning wordt opgenomen dat de maatregelen uit het BEP moeten worden doorgevoerd en dat aan het bevoegd gezag jaarlijks over de voortgang moet worden gerapporteerd. Het bedrijf kan het BEP ter beoordeling aanbieden aan Novem, waar het getoetst wordt aan het het EBP. Het advies van Novem moet als zwaarwegend worden meegenomen. Zolang dit goed gaat, kijkt het bevoegd gezag langs de zijlijn toe.

Wil het bedrijf niet toetreden tot de mja, dan zal al snel via de vergunning een onderzoek (vergelijkbaar met het EBP) en een implementatieplan (vergelijkbaar met het BEP) moeten worden verlangd. De resultaten hiervan worden door het bevoegd gezag beoordeeld. Maatregelen worden via de vergunning opgelegd. Dit kan de beslissingsvrijheid van het bedrijf beperken.

In beide gevallen staan de gebruikelijke handhavingsmiddelen ter beschikking.

Zesentwintig medewerkers van InfoMil in de binnentuin. Van links naar rechts: Roselie Wijtenburg, Rene Sanders, Arend Koppenol, Joost Kok, Edward Geus, Irma Boswijk, Waldo Kaiser, Frank Hoefnagels (boven): André van Alphen, Anton van der Vlugt, Arjen Leendertse, Roel Lentz, Joan Koffeman, Marlon Offerman, Claudia van Oosterhout (midden): Ivo de Been, André Peeters Weem, Frank Jassies, Anke Eendebak, Inge Bergevoet, Riek Wijsman, Elisabeth Groenewegen, Tanja Swillens, Gerard Taat, Muriël Troussel, George Stobbelaar (onder). Op de foto ontbreken Remco Mol, Menno van Veenendaal, Wim van Hardeveld en Klaas de Winkel.

KWS 2000

Meubeldagen succesvol

Meer dan 130 meubelfabrikanten en vergunningverleners kwamen op 27 en 28 november naar de InfoMil-informatiebijeenkomsten voor de houten-meubelindustrie. Centraal stond de stand der techniek bij het toepassen van 1K- en UV-watergedragen laksystemen. Sprekers met grote kennis van zaken en een kijkje in de keuken van een moderne meubelspuiters maakten de bijeenkomsten tot een succes.

Het aanbrengen van 1K-watergedragen lak. Terugwinning vindt plaats via een 'Coolac-wand' (rechts). (Foto: Inge Bergevoet)

Na een openingswoord van de heer Stemp van de Centrale Bond van Meubelfabrikanten vergeleek de heer Hallack van Weillburger Lackfabrik de toepassing van watergedragen 1K-lak met de meer traditionele 2K-polyurethaanlak (PU). De watergedragen lak is (nu nog) duurder in aanschaf dan de 2K-PU, maar als de overspray van watergedragen lak wordt teruggewonnen en hergebruikt, ontstaan er drie financiële voordelen: er hoeft minder lak te worden ingekocht, er zijn geen coaguleermiddelen nodig voor het verwijderen van de lak uit het waterscherm, en er hoeft vrijwel geen gevaarlijk afval te worden afgevoerd.

Terugwinning van meubellak

UV-watergedragen

De heer Koevoets van Akzo Nobel sprak over de ervaringen met UV-watergedragen laksystemen op houten meubelen en het elektrostatisch spuiten van watergedragen lakken. De UV-watergedragen lak wordt in de praktijk al toegepast op houten meubelen, parket en binnendeuren. De heer Mosterdman van Friulmac ging in op de techniek van het automatisch verspui-

ten van UV-watergedragen lakken, het drogen en uitharden in tunnels en lakterugwinning. Dit systeem wordt op berken en houten meubels al toegepast.

De techniek van lakterugwinning op een 'Coolac-wand' werd toegelicht door de heer Heine van Rang+Heine. Bij deze techniek wordt de overspray van watergedragen lak via een gekoelde wand opgevangen in een reservoir. Daarna kan de lak worden hergebruikt.

OPS

De heer Winkelaar van de VVVF gaf een overzicht van de zeer actuele problematiek rond het Organisch Psycho Syndroom (OPS; zie ook het artikel op p. 7). Daarna volgde een toelichting op de projecten van de Maatregelgroep Meubelindustrie door de voorzitter van die groep, de heer Helsing. Hij verwacht dat in 1998 een flinke stap voorwaarts wordt gemaakt met de toepassing van oplosmiddelarme laksystemen.

Kijkje in de keuken

's Middags brachten de aanwezigen een bezoek aan het Tilburgse bedrijf Hutten Selection Norm voor een aantal demonstraties. Op houten meubels werd handmatig en automatisch elektrostatisch gespoten met 1K- en UV-watergedragen lak. InfoMil zal alle mensen die de voorlichtingsdagen hebben bijgewoond de sheets van de sprekers en een lijst van aanwezigen toesturen. Die informatie is ook voor andere geïnteresseerden verkrijgbaar bij InfoMil.

Rapporten verschenen

Al eerder berichtten wij over het AMI-project. Dit pilotproject is onlangs afgerond en de bevindingen zijn weergegeven in het rapport *Verbetering van de Arbo- en Milieuinrichting in de Nederlandse polyesterverwerkende industrie*.

Verder zijn in de KWS 2000-reeks nog twee nieuwe rapporten uitgegeven: *D22: Overgang van oplosmiddel- naar waterafdundbare drukinkten voor het (diep)drukken van vinylfolie*. Met dit demonstratieproject heeft het bedrijf Vescom aangetoond dat voor het drukken van vinyl wandbekleding overgeschakeld

kan worden op waterafdundbare inkten. De emissie van koolwaterstoffen bij Vescom is op deze manier gedaald van zeventig ton per jaar tot bijna nul.

O28: Verwijderen KWS uit droogkamerlucht door adsorptie aan zeoliet. In dit onderzoeksproject heeft Forbo-Krommenie met een proefinstallatie gewerkt aan de verwijdering van koolwaterstoffen uit droogkamerlucht door adsorptie aan zeoliet. Uit de tests is gebleken dat adsorptie voor Forbo-Krommenie niet haalbaar is, onder meer op grond van het energieverbruik. De techniek kan voor andere bedrijven in de chemische sector wel haalbaar blijken.

KWS 2000

Naverbranding bij coilcoating

Er zijn bedrijven die er de voorkeur aan geven VOS-emissies te bestrijden door naverbranding en niet door het gebruik van oplosmiddelarme verven. Als zo'n benadering door een integrale milieubeoordeling wordt ondersteund, bestaat daarvoor ruimte. Een voorbeeld vormen de vier Nederlandse coilcoaters.

Bij coilcoating wordt een rol metaalband (coil) afgerold, van een organische deklaag voorzien en vervolgens weer opgerold. Bij dit proces is het mogelijk om het leeuwendeel van de vrijkomende oplosmiddelen op te vangen en te verbranden. De warmte van de naverbrander kan worden gebruikt voor verwarming van de oven. Uit onderzoek van de coilcoatindustrie en TNO blijkt dat de VOS-emissie per m² staal bij dit proces ongeveer net zo laag is als bij toepassing van poederlak. Door het nuttig gebruik van de verbrandingswarmte is het energieverbruik per m² bovendien lager dan bij soortgelijke processen.

Specifieke kenmerken

Bij coilcoating komt naverbranding in

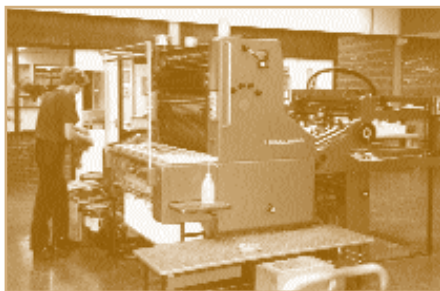
aanmerking als gevolg van een aantal specifieke kenmerken van het coilcoatproces:

1. De voorbehandeling vindt plaats met waterige systemen.
2. Alle oplosmiddelen die vrijkomen bij aanbrengen en moffelen kunnen worden verbrand (totaal meer dan 99%).
3. De oplosmiddelconcentratie is zo hoog dat naverbranding extra warmte oplevert.
4. Door continuproductie kan de vrijgekomen warmte onmiddellijk worden hergebruikt.

Bij processen die deze eigenschappen niet hebben, pakt de afweging doorgaans uit in het nadeel van naverbranding.

Tweede Kamer: OPS verder aanpakken

In het zevende nummer van de InfoMil Nieuwsbrief schreven we over de beleidsvoorname van staatssecretaris De Grave van Sociale Zaken ter voorkoming van het Organisch Psycho Syndroom (OPS). De Tweede Kamer heeft de zaak inmiddels besproken en blijkt verder te willen gaan dan De Grave.

Tweede Kamer wil vervangingsplicht ook voor grafische sector

De Kamer dringt er in een motie op aan om ook voor oplosmiddelhoudende producten in de grafische industrie en bij auto-spuiters een vervangingsplicht in te stellen. De Grave wilde alleen voor binnenschilderwerk en voor het leggen van tapijt en parketvloeren het gebruik van oplosmiddelarme producten verplicht stellen; voor de grafische industrie en de autospuiters

zouden stand-der-techniek-maatregelen worden geformuleerd op basis van bestaande ARBO-regelgeving. Die stand der techniek kan zich natuurlijk uitstreken tot brongerichte maatregelen, zoals vervanging, maar met een wettelijke verplichting zal vervanging een stuk sneller gaan.

Steun in de kamer

De motie wordt gesteund door een ruime Kamermeerderheid. De verwachting is nu dat De Grave verder gaat met het opstellen van concrete regelgeving voor de vier sectoren waar OPS het grootste probleem is. Tenzij werkgevers en werknemers alsnog een aanpak op vrijwillige basis voorstellen, zal de Tweede Kamer omstreeks mei 1998 een definitief besluit nemen over de vervangingsplicht voor oplosmiddelhoudende producten in de ARBO-wet.

KWS 2000 / NeR

KWS/NeR-voorlichting voorziet in behoefte

InfoMil komt naar u toe. Van oktober 1997 tot mei 1998 bezoeken InfoMil-specialisten veertig regio's door het hele land om aan gemeentelijke vergunningverleners en toezichthouders voorlichting te geven over de NeR en over KWS 2000. In Nieuwsbrief 6 informeerden we u daar al over. De deelnemers van de eerste informatiebijeenkomsten reageerden enthousiast.

KWS/NeR-dagen: de NeR wordt grondig bestudeerd

De bijeenkomsten hebben globaal steeds dezelfde opzet: NeR en KWS 2000 komen samen in één dagdeel aan de orde. De onderwerpen worden ingeleid door een NeR- en een KWS 2000-specialist van InfoMil. Zij hebben een programma voorbereid, maar ook ruimte gelaten om daarvan af te wijken als de deelnemers onderwerpen aandragen. Dat biedt bijvoorbeeld de mogelijkheid om in te gaan op knelpunten die zij hebben ervaren.

Tijdens de bijeenkomst wordt in vogelvlucht de systematiek van de NeR behandeld, want er is veel behoefte aan uitleg over hoe je met de NeR moet omgaan. Daarna gaan de deelnemers aan de hand van een casus met de NeR aan de slag.

Het KWS-gedeelte is een vervolg op de Haskoning-cursus en gaat in op de toepassing van KWS 2000 in de praktijk. Thema's zijn onder meer de nieuwe aanpak bij auto-spuiters en het 'plan van aanpak'. Ook daarna volgt een casus.

De eerste tien bijeenkomsten werden als zeer zinvol ervaren en voorzien duidelijk in een behoefte. De opzet, met de actieve rol van de deelnemers, en de uitgedeelde documentatie worden positief gewaardeerd. Veel deelnemers verwachten de documentatie in de toekomst zeker te gaan gebruiken.

NeR

Eerste resultaten NeR-evaluatie

In de nieuwsbrieven 3 en 4 berichtten we u al over de evaluatie van de NeR door VROM en de Regionale Inspecties Milieubeheer. Het eerste resultaat daarvan is dat acties in gang zijn gezet om de toepassing van de NeR bij vergunningverlening te verduidelijken en te vergemakkelijken.

De acties richten zich vooral op:

- het ondersteunen van toepassing van de NeR bij gemeentelijke vergunningverlening
- het verduidelijken van de relatie tussen NeR en andere besluiten en richtlijnen
- het aanpassen en/of verduidelijken van onderdelen van de NeR.

Als eerste actie zijn de voorlichtingsbijeenkomsten KWS 2000 en NeR van start gegaan. Ze leveren enthousiaste reacties op en voorzien onmiskenbaar in een behoefte. In het artikel op p. 7 vindt u daar meer over.

De tweede actie is de ontwikkeling van een leeswijzer voor de NeR, die het inzicht in de systematiek moet vergroten om zo het gebruik te vergemakkelijken. In de leeswijzer worden in kort bestek achtergrond, bedoeling en toepassing van de NeR uitgelegd: wat is de relatie tussen het instrument en wettelijke besluiten, richtlijnen en KWS

2000, wanneer is de NeR van toepassing, enzovoort. Het is de bedoeling dat de leeswijzer uiteindelijk in het Handboek NeR terechtkomt.

De derde actie is het aanpassen van onderdelen van de NeR die soms als onduidelijk worden ervaren. Zo krijgt paragraaf 3.3 ('Stofemissie bij verwerking, bereiding, transport, laden en lossen alsmede opslag van stuifgevoelige goederen') bijzondere aandacht. Het gaat dan om de handhaafbaarheid van voorschriften en om nieuwe maatregelen die nog niet in 3.3 zijn genoemd. Ook andere delen van de NeR komen naar verwachting in 1998 nog aan bod.

Als u suggesties hebt voor aanpassing of verduidelijking van de NeR, dan horen we die graag van u; InfoMil kan ze dan weer inbrengen in de desbetreffende werkgroepen.

Model luchtvervuiling

Op 27 november is in Delft het Nieuwe Nationale Model gepresenteerd, een rekenmodel om de verspreiding van luchtverontreiniging uit schoorstenen te berekenen. Het nieuwe model vervangt het huidige Nationale Model en het daarop gebaseerde LTFD-model. Het NNM is beschreven in een boekje dat vanaf februari 1998 bij InfoMil verkrijgbaar zal zijn. TNO en KEMA brengen in januari 1998 ieder een computerprogramma uit waarin het NNM is verwerkt.

Crematoria

De Adviesgroep Richtlijnen Emissies (ARE) heeft een werkgroep ingesteld om een bijzondere regeling voor crematoria voor te bereiden. In oktober is de werkgroep voor het eerst bijeengekomen. Naar verwachting zal de regeling aangeven hoe moet worden omgegaan met de emissie van stof, koolmonoxyde, kwik, en met geur. Het is de bedoeling dat de werkgroep begin 1998 een conceptregeling zal hebben opgesteld.

Energie

Basis cursus Energie in de milieuvergunning

In februari 1998 start InfoMil een nieuwe basis cursus, 'Energie in de milieuvergunning'. De cursus is bedoeld voor vergunningverleners en handhavers van gemeenten, regionale samenwerkingsverbanden, provincies en milieudiensten die weinig of geen ervaring hebben met dit onderwerp. 'Energie in de milieuvergunning' is een korte cursus van tweeënhalve dag. De eerste twee dagen volgen elkaar snel op, en na drie maanden volgt een dagdeel waarop de cursisten hun ervaringen kunnen uitwisselen. Tijdens de cursus krijgen de deelnemers informatie over hoe ze het thema energie in de milieuvergunning kunnen opnemen, van de vergunningaanvraag tot en met het formuleren van voorschriften. Om dit goed te kunnen doen is inzicht in de mogelijkheden voor besparing op technische voorzieningen vereist. Omdat dat inzicht vaak ontbreekt, wordt in

de cursus ruime aandacht besteed aan techniek. De deelnemers leren energiebesparende technieken te herkennen en krijgen informatie over de belangrijkste aandachtspunten voor energiebesparing. De cursus is samen met Novem ontwikkeld; ook levert Novem de docent voor het onderdeel techniek. De kosten bedragen f 195,- per deelnemer. Het streven is de cursus op locatie bij een van de deelnemers te organiseren. *Voor meer informatie: InfoMil.*

Drie informatiebladen

In januari verschijnen er drie nieuwe informatiebladen energie: Broodbakkerijen, Rioolwaterzuiveringsinstallaties en Veehouderij.

Veel lezers van de nieuwsbrief krijgen deze bladen automatisch toegestuurd. Ontvangt u de informatiebladen niet, of wilt u meer exemplaren, dan kunt u ze gratis bestellen bij InfoMil.

In januari verschijnt het informatieblad Rioolwaterzuiveringsinstallaties

Voorlichtingsdagen NRB

Eind september is de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (NRB) gepresenteerd in drie regionale voorlichtingsbijeenkomsten. De belangstelling was groot: de bijeenkomsten zijn door een kleine vierhonderd man/vrouw bezocht. Ongeveer een derde van het publiek was afkomstig uit het bedrijfsleven, de rest bestond uit gemeentelijke en provinciale vergunningverleners.

Doel van de bijeenkomsten was de functie van de NRB in het bodembeschermingsbeleid onder de aandacht van de vergunningverleners te brengen. Het accent lag op het kennismaken met de manier van denken van de NRB en het verklaren van begrippen.

Vier voordrachten

In vier voordrachten kwamen achtereenvolgens aan de orde: de plaats van de NRB in het bodembeleid, de denkwijze en het begripkader, de praktische toepassing bij vergunningverlening en de verwachtingen van het bedrijfsleven. Vanuit de zaal werden vooral vragen gesteld over de status van de NRB, de verhouding van de NRB tot amvb's, de functie van de Bodemrisico-checklists en hun relatie tot branchespecifieke lijsten, prioriteitstelling op basis van de NRB en de publicatie van de aanvullende hoofdstukken. Hieronder geven we op die vragen in het kort een antwoord.

Status NRB

De NRB heeft geen formele, wetgevende status. Een uitwerking van de NRB wordt pas juridisch bindend wanneer die is opgenomen in vergunningvoorschriften of amvb. Naar verwachting zal de NRB wel dienen als referentiekader in beroepsprocedures. Die verwachting is gestoeld op ervaringen met de Nederlandse Emissie Richtlijnen Lucht (NeR), de zorgvuldigheid waarmee de NeR is opgesteld en de bestuurlijke bekrachtiging van de NRB.

Relatie tot amvb's

Amvb's zijn wettelijke instrumenten. Wanneer in een amvb staat dat een bedrijf een vloestofdichte vloer moet aanbrengen, moet dat gebeuren, ook als volgens de NRB met andere maatregelen kan worden volstaan. De nieuwe 8.40-amvb's sluiten aan bij de NRB-systematiek. Bij amvb's die de mogelijkheid geven om nadere eisen aan bodembescherming te stellen, kan de NRB helpen bij de keuze van doelmatige maatregelen.

De Bodemrisico-checklists

De emissiescores in de NRB-checklists zijn een maat voor de bodemrisico's van bedrijfsactiviteiten in algemene zin. Wegens hun algemene karakter is het goed denkbaar dat omschrijvingen van bedrijfsactiviteiten niet herkenbaar zijn binnen een bepaalde branche of dat de emissiescore niet aansluit bij de risico's die in die bedrijfstak ervaren worden. Voor enkele bedrijfstakken zijn in het kader van het doelgroepenbeleid checklists opgesteld die in het verlengde van de NRB kunnen worden gebruikt. Het kan handig zijn die ook voor andere bedrijfstakken op te stellen. Als ze stroken met de intenties van de NRB kunnen dergelijke lijsten worden gebruikt in plaats van de NRB-checklists. TNO zal in haar Assisterix-programma de checklists opnemen die voldoen aan de NRB.

In het verleden is voor het vaststellen van het bodemrisico gebruik gemaakt van rekenmodellen van TNO. De TNO-modellen kunnen nog wel worden gebruikt in de

plaats van de NRB-systematiek, maar zijn met de introductie van de NRB doorgaans overbodig geworden.

Prioriteitstelling

In de NRB is geen hoofdstuk opgenomen over prioriteitstelling of saneringstermijn van het op niveau brengen van voorzieningen in bestaande situaties. Dit wordt overgelaten aan het bevoegd gezag, dat daartoe gebruik kan maken van de emissiescore van de betreffende installatie; aanpak van een bedrijfsonderdeel met een score 5 zal een hogere prioriteit krijgen dan een met score 2.

Aanvullende NRB-hoofdstukken

Uit enquêtes in 1996 bleek dat vergunningverleners veel behoefte hebben aan duidelijkheid over bodembescherming bij bedrijfsactiviteiten. Daarom is toen besloten zo snel mogelijk een bruikbaar document uit te geven. De NRB vormt in zijn huidige staat een afgerond geheel, dat ook nu al kan dienen om de bodembescherming binnen het vergunningoverleg te structureren. De hoofdstukken over materiaalkeuze (6) en rioleringen (7) zullen dit jaar nog worden afgerond en in maart/april 1998 verschijnen. Aan de hoofdstukken over monitoring (8) en grootschalige bovengrondse tanks (9) wordt nog volop gewerkt.

Asbest

242 vragen over asbest

Begin 1998 verschijnt de brochure *242 vragen over asbest*, een verzameling met vragen over asbest die zijn gesteld aan InfoMil en het ministerie van VROM tussen 1992 en 1997. De nadruk ligt op vragen over milieuaspecten, maar sommige vragen gaan ook in op asbest en arbeidsomstandigheden. De antwoorden op de vragen zijn gebaseerd op de wetgeving en stand van zaken van het milieubeleid voor asbest per september 1997.

242 vragen over asbest kan dienen als naslagwerk voor iedereen die vragen heeft over asbest of vaak vragen over asbest moet beantwoorden. De brochure is zo ingedeeld dat alle onderwerpen er snel en eenvoudig in kunnen worden opgezocht. Alle gemeenten krijgen een exemplaar van

de brochure toegestuurd. In januari 1998 kunnen ze *242 vragen over asbest* in de bus verwachten.

Pilotproject Sdt/ALARA

Het bevoegd gezag wordt overspoeld door een informatiestroom waarvan zowel de vorm (brochures, factsheets, rapporten, databases, enzovoort) als de zender (alle mogelijk betrokken partijen) zeer uiteenlopen. Om het hoofd boven water te houden is het project Stand der techniek/ALARA opgezet.

Doel van het project is de informatie over de stand der techniek te ordenen om daarmee de ALARA-discussie bij milieuvergunningverlening en handhaving overzichtelijk te kunnen voeren met het midden- en kleinbedrijf.

Sdt/ALARA is een proefproject voor een periode van twee jaar. In die periode komen drie of vier branches aan bod. De informatie is toegespitst op processen, milieuaspecten en -maatregelen.

Als eerste branches zijn de hout- en meubelindustrie en de kunststofverwerkende industrie gekozen. InfoMil biedt de informatie aan in een vast sjabloon met een overzicht-

telijke structuur. Het concept wordt voorgelgd aan de potentiële gebruikers: bevoegde gezagen, brancheverenigingen, bedrijfsmilieudiensten, innovatiecentra en adviesbureaus. De eerste versie van de *Milieu-informatieset Hout- en meubelindustrie* is inmiddels toegezonden aan de deelnemers aan het pilotproject (milieudiensten, een provincie en een waterkwaliteitsbeheerder) en de intermediairs (BMD's, informatiecentra en adviesbureaus).

Na ongeveer een half jaar evalueert InfoMil de ervaringen van de deelnemers om na te gaan of de opzet voldoet en om gegevens te krijgen over nieuwe ontwikkelingen.

Door die uitwisseling van informatie kan InfoMil de informatie aanpassen en up-to-date houden.

U kunt de informatieset voor de hout- en meubelindustrie (en de vervolgssets, wanneer die klaar zijn) ook raadplegen op de internetsite van InfoMil.

Wijziging Besluit melkveehouderijen

Op 1 november 1997 zijn de Besluiten melkrundveehouderijen (Bmv) en akkerbouwbedrijven milieubeheer (Bam) gewijzigd. Voor bedrijven die onder deze besluiten vallen waren de mogelijkheden voor oprichten en veranderen in een aantal gevallen groter dan voor vergunningplichtige veehouderijen.

Het wijzigingsbesluit heeft tot doel deze rechtsongelijkheid weg te nemen en een aantal wijzigingen door te voeren in verband met de Wet op de Openlucht recreatie en de richtlijn 'Veehouderij en stankhinder 1996'.

In veel gevallen gaan andere grenswaarden gelden voor de zuurdepositie die veroorzaakt mag worden op voor verzuring gevoelig gebied. Bepalend voor de grenswaarde zijn de ligging van het bedrijf (bijvoorbeeld in een concentratiegebied of in een gemeente met een ammoniakreductieplan), de vergunning die het bedrijf had voor Bmv of Bam van toepassing werd en de datum van oprichting. Wordt de grenswaarde door een verandering van de veehouderij na 1 november 1997 overschreden, dan moet het bedrijf een milieuvergunning aanvragen.

Een hoofdregel van het gewijzigde Bmv en Bam is dat bedrijven die voor 1 november 1997 onder het Bmv of Bam vielen en die de depositie of emissie nadien niet ver-

hoogd hebben, na 1 november 1997 ook nog onder het Bmv of Bam vallen. Een overgangsregeling is getroffen voor bedrijven die op het punt van oprichting of verande-

ring stonden en die door de nieuwe grenswaarden hun plannen geblokkeerd zien.

Het wijzigingsbesluit is gepubliceerd in Staatsblad 406 van 1997 en wordt binnenkort met een nadere toelichting toegezonden aan de abonnees van de Hinderwet nieuwe stijl.

Evaluatie grafische MBO

De Milieubeleidsvereenkomst (MBO) Grafische industrie en Verpakkingsdrukkerijen is nu zo'n vier jaar van kracht. Volgens afspraak is de stand van zaken bij de uitvoering van de MBO over 1996 geëvalueerd. Het onderzoek, uitgevoerd door het Instituut voor Toegepaste Milieu-Economie (TME), wijst uit dat de milieuhouding van veel bedrijven duidelijk is verbeterd en dat milieumaatregelen versneld worden ingevoerd, al zijn er nog wel knelpunten.

De emissiedoelstellingen voor de grafische industrie lijken haalbaar

Veel van de maatregelen die voor 1 januari 1997 getroffen moesten worden, blijken ook daadwerkelijk te zijn ingevoerd. Ook hebben de onderzoekers een eerste inschatting gemaakt van de bereikte emissiereducties. Die verschillen per sector, maar over het algemeen lijken de emissiedoelstellingen voor het jaar 2000 volledig of in belangrijke mate haalbaar.

KWS-emissies

Een belangrijk onderwerp in de Milieubeleidsvereenkomst vormen de emissies naar de lucht van koolwaterstoffen (KWS). Tot en met 1996 is een reductie bereikt van 21%, de doelstelling voor 2000 ligt op 75%. Dat percentage lijkt haalbaar omdat de verpakkingsdrukkers, die een groot aandeel hebben in de KWS-emissies, in 1997 of uiterlijk 1998 maatregelen zullen nemen om het verlies van oplosmiddelen sterk terug te dringen. Er ligt inmiddels een voorstel om de invoering van de maatregelen door verpakkingsdrukkerijen op de voet te volgen.

Ook de relatief forse emissie van isopropylalcohol (IPA) vraagt om aandacht. Offsetdrukkerijen zijn de laatste jaren zo'n 15% meer IPA gaan gebruiken. In het *Handboek milieumaatregelen Grafische industrie en Verpakkingsdrukkerijen* zijn voor IPA nog geen maatregelen opgenomen. Omdat dit soort maatregelen sterk bedrijfsafhankelijk is, zal bij een groot aantal bedrijven worden gekeken naar de mogelijkheden van IPA-reductie. Bedrijven en bevoegd gezag zullen hierover tijdig worden geïnformeerd.

Water, afval en energie

De reductie van emissies naar water verloopt voorspoedig. De doelstellingen voor vermindering van de lozingen van fotochemicaliën, zware metalen en zwartelijststoffen zijn inmiddels bijna gehaald. Ook voor de lozingen van overige schadelijke stoffen is een duidelijk dalende trend waarneembaar.

Uit het evaluatierapport blijkt ook dat bijna

al het gevaarlijk afval (99%) op de juiste manier (dat wil zeggen: conform de Wet milieubeheer) wordt afgevoerd.

In het jaar 2000 zullen grafische industrie en verpakkingsdrukkerijen zo'n 20% energie bespaard moeten hebben. Op dit moment is dat nog 13%. Om dat percentage op te schroeven zijn er aanvullende acties gepland, die zijn opgenomen in het Meerjarenplan voor energie-efficiency van de brancheorganisatie KVGO.

Formalisatie

Uit de evaluatie blijkt ook dat de formalisatie van de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren niet loopt zoals beoogd. In vergunningen wordt tamelijk veelvuldig afgeweken van de MBO. Zo schrijven vergunningverleners soms maatregelen voor die niet voldoen aan de MBO, en worden er minder milieumaatregelen met meldingen geformaliseerd dan de bedoeling was. De MBO biedt de mogelijkheid om af te wijken van het handboek, wanneer het bevoegd gezag daar op basis van locatie-specifieke omstandigheden reden toe heeft. Uit de evaluatie komt echter niet naar voren wat voor redenen gemeenten precies hebben om af te wijken van het handboek. Dit zal nog nader onderzocht worden. De VNG heeft in haar ledenbrief van medio december de vergunningverleners en handhavers van grafische bedrijven en verpakkingsdrukkerijen nadrukkelijk om aandacht gevraagd voor een juiste implementatie van de milieumaatregelen uit het handboek.

Een samenvatting van het evaluatierapport is verkrijgbaar bij FO-Industrie.

De VNG-ledenbrief (LBR97/245) is verkrijgbaar bij de VNG, tel. (070) 373 88 85.

Rapporten kunt u opvragen bij FO-Industrie, tel. (070) 345 14 15. Voor vragen over de doelgroepconvenanten kunt u contact opnemen met de helpdesk van InfoMil, tel. (070) 361 05 75.

Agenda

28 januari

Gemeentelijk Energiebeleid
Symposium, georganiseerd door
Novem.

Jaarbeurs, Utrecht.

Informatie: Novem (030) 239 36 10.

29 januari

Landelijke Preventiedag

Een dag in het teken van
praktijkervaringen rond de regulering
van afval- en emissiepreventie.
Workshops over het opzetten van
een preventiebeleid, preventie en
handhaving, preventie en
vergunningverlening, branchegerichte
aanpak, preventie en amvb's,
preventie in relatie tot de Wvo,
vergunning op hoofdlijnen, enzovoort.
Reeherst, Ede.

Kosten: f 125,- incl. lunch,
symposiummap en borrel.

Uitnodigingen en aanmeldings-
formulieren zijn al verzonden.

Aanmelden voor 11 januari.

Informatie: InfoMil (070) 361 05 75.

22 april

PBV-Congres

Congres over het Plan bodem-
beschermende voorzieningen.

De Flint, Amersfoort.

Informatie: (0182) 540 600

Colofon

Redactieadres

Postbus 30732, 2500 GS Den Haag

Fax (070) 363 33 33

Redactie en productie

Frans Brand, Dick van Teylingen

(: Netwerk voor communicatie, Rotterdam)

Coördinatie voor InfoMil

Roselie Wijtenburg

Vormgeving

Verhey & Associates, Rotterdam

Basisontwerp

Conefrey/Koedam BNO, Oude Wetering

Druk

Macula, Boskoop

Oplage

7000 exemplaren

ISSN 1385 - 5492

Pont opent InfoMil website

Op 14 oktober bracht de top van DGM een werkbezoek aan InfoMil. Feestelijk sluitstuk van de dag was de officiële opening van de InfoMil website door de directeur-generaal Milieubeheer, Hans Pont.

Onder toezien van de verzamelde InfoMilmedewerkers toetste Pont het juiste password in, waarmee de InfoMil website officieel in gebruik genomen was. Eerder op de dag hadden de bezoekers al kennis kunnen maken met de producten en werkwijze van InfoMil. Zo kregen ze helpdeskvragen voorgelegd en werden ze uitgebreid voorgelicht over de rol die InfoMil speelt bij het ontwikkelen en implementeren van milieubeleidsinstrumenten.

Site

InfoMil ondersteunt de toepassing van diverse milieu-instrumenten via de website.

Een voorbeeld daarvan is de NRB-pagina, waar de lastige checklists voor bodemrisico's zijn vereenvoudigd tot een 'afvinklijst'. Op de site vindt u ook de publicaties van InfoMil op een rij. Enkele daarvan zijn beter toegankelijk gemaakt voor het publiek. Daarbij is gebruik gemaakt van de nieuwe mogelijkheden die elektronisch publiceren biedt.

Vraag en antwoord

Nieuw is ook de rubriek 'Helpdesk'. Hierin worden veel gestelde vragen op het gebied van de milieuvergunningverlening beantwoord. InfoMil wil de site graag verder ontwikkelen op basis van suggesties van de gebruikers.

Het adres van de InfoMil website:

<http://www.senter.nl/infomil>

Wat is InfoMil?

Vergunningverleners, maar ook bedrijven en instanties waarop vergunningen, algemene regels, convenanten, richtlijnen en afspraken van toepassing zijn, moeten kennis hebben van technische, juridische en procedurele kanten van het beleid. Ondersteunende bureaus waren de vergunningverlener en de andere betrokken partijen al langer behulpzaam bij het beantwoorden van vragen. Per 1 juli 1995 werken die bureaus samen in één organisatie: het Informatiecentrum Milieuvergunningen, kortweg InfoMil. InfoMil is het kennis- en informatiecentrum dat tot in details op de hoogte is van de instrumenten van het milieubeleid en de stand der techniek. De intensieve contacten met instituten als TNO, RIVM, Novem, Senter en internationale instellingen met kennis over milieutechnologie zijn daarbij van grote waarde.

In InfoMil zijn de volgende aandachtsgebieden gebundeld:

- Stafbureau Nederlandse emissierichtlijnen (NeR)
- Projectbureau KWS 2000
- Bureau Energie in de Milieuvergunning (bEM)
- Bestuurlijk-juridische ondersteuning
- Bodembescherming (NRB, ENBB)
- Helpdesk facilitaire organisatie industrie (FO-Industrie)
- Afval- en emissiepreventie
- Indirecte lozingen afvalwater
- Asbest
- Landbouw
- EuroBAT

InfoMil is in het leven geroepen door de ministeries van VROM en Economische Zaken, in samenspraak met IPO en VNG. Het bureau is een zelfstandig onderdeel van Novem en Senter.